

פ ר ט י כ ל מס. 2/1

מישיבת ועדת הכנסת שהחקיקה ביום
שלישי, כ"ב בכסלו, ה'ש"י (13.12.49)
בשעה 8.30 בבקר.

נוכחים חברי הועדה: ד. בר-רב-האי - היו"ר (במקום י. הררי)

- י. בר-יהודה
- י. ברץ
- מ. בן-עמי
- א. י. גרינברג
- א. ג'ר' גורה
- ש. כ"ץ
- ח. כהן-מיגורי
- צ. יהודה
- ע. מימון
- א. מזור
- מ. נורוק
- א. רוזאל-נאור
- י. קוטרי
- א. שפטל

בזכות דעה מיעוצה: נ. ילין-מור

מוזמנים:

- שר המשפטים
- גב' הנמן - ממשרד המשפטים.
- א. חושי - יו"ר ועדת הכלכלה
- א. פרמינגר - חבר ועדת הכלכלה.

נעדרים:

- פ. אילנית
- מ. ארם
- מ. גרובסקי
- י. הררי
- ש. מיקוניס
- י. שמחוני
- י. סרלין
- מ. יערי

סדר-היום: (א) אשור מנוי שופט לבית משפט העליון, בהתאם לפקודת
בתי משפט (הוראות מעבר), סעיף 1(ג), חש"י - 1948.

(ב) ועדת המשנה לעניני העובדים

(ג) דברי הכנסת

(ד) הסדר הביקורים במזנון

(ה) המשך הדיון במסקנות ועדת המשנה לעניני תקנון.

נוסף לסדר-היום נדונו הסעיפים הבאים:

(א) דו"ח יו"ר ועדת המשנה לעניני חסינות בענין תלונה
על בילוש חברי הכנסת.

(ב) ענין חבר הכנסת פרמינגר וועדת הכלכלה בענין חוק הטיפ.

י. בריהודה:

לפני שאנו נגשים לדיון בסדר-היום ברצוני לשאול מתי תתכנס ועדת הפרושים. זה חדשים רבים מאז נבחרה ועסה זו ועד עתה לא החלה בעבודתה.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

היום בשעה 11.30 מתכנסת ועדת הפרושים. ועדת הפרושים מורכבת מ-7 חברים ועד לפני שבוע חסרו שנים משבעה חברים אלה. חבר הכנסת סרלין חזר בינתיים והיום תתכנס ועדת הפרושים בהרכב של 6 חברים.

אשור טנוי שופט לבית משפט העליון, בהתאם לפקודה בתי משפט (הוראות מעבר) סעיף 1(ג) חש"ח - 1948.

שר המשפטים - פ. רוזן: הממשלה מביאה לפני הכנסת את החלטתה למנות את השופט אגרנט, כשופט בבית המשפט העליון. לפי

סעיף 1(ג) לפקודה בתי המשפט (הוראות מעבר) חש"ח - 1948, חברים בבית

המשפט העליון מתמנים ע"י הממשלה, לפי המלצת שר המשפטים, באשור הכנסת.

ז.א. ישנם 3 שלבים: קודם כל על שר המשפטים להמליץ בפני הממשלה,

אחר-כך על הממשלה למנות ולבסוף על הכנסת לאשר. אני המלצתי בפני

הממשלה למנות את השופט אגרנט כחבר בבית המשפט העליון וההצעה הזאת

נתקבלה בממשלה פה אחד. אני מבקש שועדת הכנסת תביא לפני הכנסת את

ההחלטה לאשר את המנוי הזה.

כעת מורכב בית המשפט העליון מחמשה חברים,

אבל כבר מזמן נחברר שהמספר הזה אינו מספיק בכדי לקיים שני סנטעים,

ז.א. שני הרכבים היכולים לשבח ביום אחד, אפילו מתוך הנחה - מה שלא רצוי -

שכל השופטים ישבו בכל יום. לכן, לכל הפחות, דרושים 6 חברים בבית המשפט

העליון. למעשה מכהנים כיום בבית המשפט העליון 7 שופטים, 5 קבועים

ושנים זמניים. לפי החוק, ראוי שר המשפטים למנות לתקופות של חודש

אחד שופטים של בית המשפט הקבוע לכהן בבית המשפט העליון בחור שופטים

זמניים. אני כבר זמן רב משתמש בזכות זו שניתנה לי לפי החוק הקיים,

ואני רוצה כאן להדגיש שהמנוי הראשון של השופט אגרנט היה ב-31.12.48,

ז.א. לפני שנה אני צריך להודות בזה שהשיטה הזאת אינה רצויה מכיון

שאם להמשיך בזה, שר המשפטים יכול היה לעקוף את זכויות הכנסת ואת זכויות

הממשלה, ותמיד, מדי חודש בחודש למנות שופטים. זה לא רצוי ביותר,

אולם בכל זאת, אי אפשר היה להמנע מזה. אני רוצה כאן להעיר שהחלטה

בממשלה, בנוגע לשופט אגרנט, נתקבלה ב-31.8.49 ומכל מיני דרכים אפשר היה

שר המשפטים - פ. רוזן:

להביא את הדבר הזה לדיון בוועדת הכנסת קודם, אם כי הטעיה הזו עומד בסדר היום של ועדת הכנסת כבר מזמן.

עכשו מלים אחדות בנוגע לשופט אגרנט.

איני מהסס לומר שהוא שופט ואדם יוצא מן הכלל. הוא הטפורס הקלסי, הייתי אומר, של שופט בית המשפט העליון. בזמנו, כל צבור עורכי הדין וכל השופטים בחיפה, ששם הוא כיהן עד להעברתו לירושלים, המליצו עליו והיו ברעה שיש להעבירו מיד מבית משפט המחוזי לבית המשפט העליון. לאחר שנה שהוא מכהן כשופט בבית המשפט העליון, ממליצים עליו כעל השופטים הקבועים של בית המשפט העליון, כעל אדם מתאים למלא את התפקיד הזה. אני חושב שהיו"ר, בר-רב-האי, מכיר אותו היטב.

על עברו ברצוני לומר: הוא נולד

ב-1906, בשיקגו כבן ליהודי אשר הגר לאמריקה מרוסיה. אביו היה רופא שניים ואדם משכיל שטפל בהוראת השפה העברית. הוא חונך באוירה של בית עברי. הבית הזה שימש כסנייה לאנשים כביאליק ושמריהו לוינ כאשר היו באים לשיקגו. הוא אדם בעל תרבות עברית תיודע גם להתעמק במקורות העבריים, אם כי איני רוצה להגיד שהוא תלמיד חכם במובן הטובהק של המלה. על כל פנים אדם המודרך בתרבות העברית. הוא גמר למודיו בתורת המשפטים באמריקה. הוא יוריסטן יוצא מן הכלל. היה עורך-דין וב-1936 נחמנה שופט שלום. אחר זאת, עם קום המדינה, מניתי אותו לנשיא בית המשפט המחוזי בחפה. זאת היחה ההצעה והדרישה האחידה של כל עורכי-הדין מכל הזרמים, מהימין עד לשמאל. למעשה כיהן במשרה זו רק זמן קצר, כיון שהועבר מיד לבית המשפט העליון בתור שופט זמני.

אני, היום, איני יכול עוד להציע מועמד

שני, אם כי אני משוכנע שהתקן צריך להיות 7 לכל הפחות. בכונתי להמשיך, אם כי זה לא רצוי, במנוי זמני לשופט ד"ר זילברג. אני מבקש מאד מאד לא להשהות את המנוי הזה של השופט אגרנט. השופט אגרנט הוא אב לארבעה ילדים, אשתו ובני משפחתו נמצאים בחיפה והוא עצמו מתגורר בחדר בבית מלון בירושלים. הוא עומד בכל חוקף על כך שיש לשים קץ למצבו זה. איני מהסס לומר לוועדת הכנסת שזה יהיה מנוי לחפארת המדינה, יוסיף כוח לבית המשפט העליון ואני מאד מאד מבקש לאשר את המנוי הזה. כמובן, מוטב יהיה שהאשור יתקבל פה אחר.

י. בריהודה: אני רוצה לומר משהו, שאינו צריך לפגוע באגרנט האיש, בקשר לסדר עבודתנו במקרים מסוג זה. אני חושב שבכל פעם שמציעים לנו למנות מישהו למשרה גבוהה ואחראית במדינה, אין להביא את ההצעה ישר לישיבת המליאה של ועדה. או שזה צריך לעבור קודם לוועדת משנה, או שצריך לפחות להמציא שבוע קודם את כל הפרטים על מנת שכל אחד יוכל לברר את העניין.

היו"ר ד. בר-רב-האי: אני הקראתי את המכתב באחת הישיבות שאחה נעדרת מהן. אני שמח שדוקא בחקופה קצרה זו שאני מכהן כיו"ר ועדת הכנסת, הובאה השאלה הזאת לפנינו. עורך הדין אגרנט כשהתחיל את הקריירה המשפטית שלו בחיפה, היה אחד הפופולרים ביותר בצבור עורכי הדין. לצבור עורכי-הדין בחיפה ישנו גוון מיוחד - אין אצלם פניה לימין או לשמאל, אלא יש שם גישה שברוחיה מאד. מאז קום המדינה הציעה אגודה עורכי-הדין את השופט אגרנט כמועמד לביית המשפט העליון, למרות שבממשלת המנדט כיהן בביית משפט השלום. הוא נחמנה נשיא בית המשפט המחוזי בחיפה וב-31.12.49, כאשר השופט דונקנבלום נתמנה ליו"ר ועדת הבחירות, נחמנה הוא באופן זמני לביית המשפט העליון.

השופט אגרנט, לפי מיטב ידיעותי, אינו

איש מפלגה. פסקי הדין השלו, עוד בזמן היותו שופט שלום, היו מסכתות שלמות של ניסוח משפטי. אדם זה, נאמן היה על הישוב בחקופות הקשות ביותר, מקובל על שכבות רחבות ושונות, ואני בהחלט מצטרף לדעתו של שר המשפטים שזהו אחד מהמנויים הטבעיים אשר מתבקש מאליו, בתוך הצבור שלנו. אני גם לא אסחיר את העובדה כי יחסי ידידות קשרו אותי עם אביו המנוח. אני חושב שאנחנו יכולים לקבל את ההמלצה הזאת וללא כל ספק המנוי הזה יתקבל ברצון ע"י צבור הנזקקים לביית-המשפט.

י. בריהודה: איני יכול להצביע רק על יסוד שמיכה בישיבה, על עניין מסוג זה. אין זה גם רצוני להצביע באופן כזה. אני פונה לחברים בבקשה לאפשר לי, ע"י דחית העניין לשבוע הבא - שבוע אינו יכול לשנות את המצב בביית המשפט העליון - לברר את הדבר.

ברצוני גם לשאול, אם ישנה בכלל איזו שהיא

הוראה הקובעת מכמה חברים צריך להיות מורכב בית המשפט העליון, אם ישנו מספר קבוע, או שגם בשביל המספר יש צורך לקבל הסכמה.

שר המשפטים - פ. רוזן:

אין כל הוראה קבועה.

א. מזור:

ברצוני לדעת אם אין זה נהוג להציע
כמה מועמדים למשרות מסוג זה? שנית,

לפי דברי שר המשפטים, אין זה רצוי להמשיך במנויים זמניים, ואם כך הדבר,
מדוע לא תאשר ועדת הכנסת את שני המנויים יחד.

בקשר לבקשת חבר הכנסת ברייהודה,

הרי נהוג אצלנו להענות לבקשת חבר המבקש שהות להחיעץ.

צ. יהודה:

היות וחברי הכנסת ברייהודה ומזור

מבקשים שהות להחיעץ עלינו להרשת

להם זאת ולהמשיך בדיון בסעיף זה בישיבה הבאה.

שר המשפטים - פ. רוזן:

אני מרגיש קצת חובה אנושית כלפי

האיש לגמור פעם את העניין. אם זה

אפשרי, הייתי מבקש שהועדה תחכנס עוד פעם היום ותחליט בעניין.

אשר לשאלת חבר הכנסת מזור בדבר

מועמדים: השיטה הקיימת - לדעתי זו שיטה טובה - היא שעלי להמליץ בפני

הממשלה והממשלה ממנה את המועמד. אין הממשלה יכולה למנות אדם אם אני

איני ממליץ עליו. בעניין מסוג זה דרושה בחירה מקצועית ולא טוב לבביא

רשימת מועמדים לממשלה. על הכנסת לדעת שהאדם הזה נחמנה כבר ע"י הממשלה.

הכנסת יכולה לומר שהיא אינה מאשרת את המנוי, והמנוי יתבטל. אגב, בחוק

החדש אני ממליץ על שיטה אחרת לגמרי. אני מבקש לנהוג לעת עתה לפי

השיטה הקיימת. אני מבקש לגמור את העניין היום או מחר.

א. י. גרינברג:

לפי הנוהג הקיים על ועדת המנויים

לרון בכל מנוי. גם עניין מבקר

המדינה עבר תחילה את ועדת המנויים.

שר המשפטים - פ. רוזן:

זה אשור של מנוי. החוק אומר:

המלצת שר המשפטים, מנוי הממשלה

ואשור הכנסת. למעשה, על כל פנים לפני עניון דעתי, הכנסת הופסת כאן

בערך את אותו המקום שלפעמים נשיא המדינה הופסת. למעשה, האשור הוא רק

אשור פורמלי. צריכים להיות נמוקים חמורים מאד כדי לפסול אדם במקרים

שר המשפטים - פ. רוזן:

כאלה.

בקשר להעמדת המועמד השני, העניין עוד לא

נהגבש די צורכו בממשלה. בקשתי היא לא לדחות לשם זה את העניין, כי זה

יכול להביא לידי חקרים בלתי רצוי.

מ ח ל י ט י ם

לקיים ישיבה מיוחדת לשם הצבעה
בעניין זה, מחר, יום ד', 14.12.1949,
בשעה 3.30 אח"הצ.

דו"ח יו"ר ועדת המשנה לעניני חסינות בענין חלונה על בילוש חברי הכנסת:

היו"ר ד. בר-רב-האי: בהתאם להחלטתכם, הזמינה ועדת המשנה לעניני

חסינות את שר המשטרה, אשר בא בלויח היועץ

המשפטי שלו, מר שוחט.

לאחר שחבר הכנסת כ"ץ חזר על ספור המעשה,

ששמעתם כולכם, הודיע שר המשטרה שהענין ידוע לו, ובתשובה לשאלות שונות

ענה שהמשטרה אינה מקיימת כל מוסר לבילוש פוליטי. למשטרה יש רק מוסר

לחטקה ענינים פלייליים. בענין זה אין למשטרה כל חלק. הוא אמר שינסה

לברר ביומן המשטרה את שמות האנשים שבלשו אחרי חבר הכנסת כ"ץ, ובמדה

שהיה הדבר באפשרותו, יודיע לנו על כך. עד היום לא קבלנו סמנו כל ידיעה.

י. ברי-הודה: שר המשטרה התחייב להודיע לנו, או על יסוד

היומן, או על יסוד עדותו של קצין המשטרה

אשר בפניו הופיעו שני האנשים האלה.

נ. ילין-מור: שר המשטרה אינו יודע כנראה את כל מה שנעשה,

כי בעתונים היתה הודעה על הקמת משטרה פוליטית

שבראשה יעמוד הקצין נעמן סתוי.

היו"ר ד. בר-רב-האי: אנחנו יוצאים מתוך הנחה ששר המשטרה יודע,

לכל הפחות, מה שנעשה בחוך המשטרה. תנא

אומר זאת בצורה זהירה מאד. הוא לא אמר שבכלל אין מחלקת חקירות פוליטיות,

הוא אמר שבמסגרתה אין.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

לאחר ששר המשטרה הופיע בפנינו ומסר

לנו מה שמסר, אני מציע לראות את הענין הזה כגמור ולא להמשיך יוחר
בחקירה.

י. ברייהודה:

אין זה נכון מצדך, בחור יו"ר זמני של
ועדת החסינות, להציע דבר כזה כאן לפני

שהוחלט על כך בוועדה המשנה.

לגופו של ענין, אני מציע לא לנהוג בדרך

זו. למעשה שר המשטרה רמז, באופן די ברור, שיש משרד כזה ומיהם המשרד

הזה. בדיוק מי המשרד הזה לא אמר ועל ועדת החסינות לקבל ממנו את

הפרטים המלאים כדי שחדע למי לפנות. יתכן שהשר המחאים יאמר שלא בלשו

אחרי כ"ף, אלא אחרי השני, אבל לשם זה צריך להזמין את השר. אני מציע

לא לבטל את הענין הזה באמצע. זהו מקרה ראשון של חסינות ויש לבדוק

אפילו יוחר סהרגיל. הצעה כזו יכולה להציע רק ועדת החסינות, והיא

החליטה לשמוע עוד מישהו. אני מציע לראות את הדבר הזה בטעות, ז.א.

שהדו"ח הובא הנה בטעות, ולחכות לדו"ח מלא של ועדת החסינות, שלה נמסר

הדבר הזה.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

הייתי באותה דעה בדיוק כמו ברייהודה ולכן

לא הבאתי את הענין הנה. אלא שחבר הכנסת

כ"ף לחץ עלי להביאו לפניכם. נוסף לזאת חבר הכנסת גיל ניסה, מעל במת

הכנסת, לספר את כל הענין ואני הפסקתי אותו. ועדת הכנסת הטילה עלינו

לשמוע את הסברה שר המשטרה, עשינו זאת. כעת יש לפנינו שתי אפשרויות,

הצעת חבר הכנסת ברייהודה לעמשיך בחקירת הענין והצעתי אני, לראות את הענין

כגמור. אני מציע זאת לא בשם ועדת החסינות.

י. ברייהודה:

אבל כל זמן שאתה יו"ר זמני של ועדת המשנה

לחסינות אתה אחראי עליה ואינך רשאי להציע

הצעה כזו לפני שהחליטה על כך ועדת החסינות.

ק. סימון:

לדעתי מותר לבלוש אחרי חברי כנסת. אם אוסרים

חבר כנסת סימן שהוא ראוי לכך.

אני מתנגד לבטוי "ראויים למאסר".

א. מזור:

ברצוני לספר לכם שבשבוע שעבר נסעתי באוטו

צ. יהודה:

ועצרו אותנו וערכו חפוש. לא עלה על

דעתי שמתכוננים דוקא אלי. לו הייתי יחידי הייתי חושב כך, אבל כיון

שפיון עוד אנשים לא חשבתי שחשדים דוקא בי. ישנם אנשים שיש להם קומפלקס

של חשדים.

לשום איש אין קומפלקס ואני מתנגדת לשמוש

א. רזיאל-נאור:

במלה הזו.

אני מדבר על שלושה פרלמנטרים ואני חוזר ואמר

צ. יהודה:

שלא עלה על דעתי שחשדים בי.

הענין עבר פרוצדורה מסוימת. הזמינו את

שר המשטרה והוא ענה לשאלות שנשאל (י. בר-יהודה: הוא הבטיח למסור עוד

משהו). לדעתי הענין נגמר. איני יודע אם חבר הכנסת בר-רב-האי רשאי

או לא רשאי להציע זאת, אני חושב שהוא כן רשאי. אבל, אני כחבר ועדת

הכנסת, מציע להוריד את הענין מסדר היום. אני מבקש להצביע.

מאז התקיימה ישיבה ועדת המשנה לחסינות

ש. כ"ץ:

עברו כבר שבועיים, ולדעתי תקופת זמן זו

מספיקה היחה לשר כדי למסור לנו את מה שהבטיח.

שנית, יש כאן טשטוש. חבר הכנסת צבי יהודה

אמר גם בישיבה הקודמת שהוא אינו מעלה על דעתו שמתכוננים אליו בשעת חפוש.

גם אני, כאשר אני נוסע באוטובוס ועורכים חפוש איני חושב שחשדים בי.

אני איני דורש חסינות אם מחפשים ביצים או תלנגולות. למעשה השר טוען

שלא המשטרה בלשה אחרינו אבל לא הפו משחררים את האנשים להמשטרה לא

היתה מכירה את המוסד ששלח אותם.

מדברים פה על קומפלקס. יכולים לחשוב שיש

קומפלקס או אין, העיקר הוא שאיש עדיין לא אמר שהבילוש לא היה אחרי חבר

כנסת. למוסד הזה שערך את הבילוש, היה מספיק זמן כדי להודיע שהוא לא

בלש אחרי. אני רשאי להניח שאם יש מוסד כזה, הוא לא יבלוש אחרי כל חברי

הכנסת אלא אחרי חברי כנסת מסוימים. אני מסכים לרחות את הענין עד

אשר ועדת החסינות תקבל אינפורמציה נוספת כדי שנוכל לפנות לשר המתאים.

אבל להשאיר את הדבר עמוף במיסחורין - איני מסכים. אני מציע לקבל את

ש. כ"ץ:

האינפורמציה שהובטחה לנו.

ע. מימון:

החנפלו עלי מכל הצדדים כי אמרתי שאם חבר

יאמר הריהו ראוי למאסר. עד עתה לא

ידעתי שתבר מחוסן נגד מאסר. אם כך הדבר הרי זה מסוכן מאד. יחכן
שבשעה שנבחרתי לכנסת הייתי אשה גגונה מאד, ובמשך זמן כהונתי אשרך אח
דרכי ולא אחשוש שמא אאסר.

מ. בן-עמי:

אני רואה נטיה ברורה מכל הוכוח הזה, עד כמה

שהוא נוגע לסיעה מסוימת, ליצור מצב של מחנק

ורדיפות ועריצות כלפי חברי הכנסת. זו היא הכרתי. על כל פנים כך נראים

הדברים שנאמרו ע"י החברה מימון, והתברסצבי יהודה, שפטל ואחרים. הם

חושבים שהחסינות הוא דבר שבחענוגות. אין זה כך. החסינות באה לאפשר

לחברי הכנסת להיות חפשים מיוחד, מרדיפות ומהטרדות. חבר הנחפז לכנסת

ונעצר ברכו ל-7 שעות, יכול בינתיים לאתר להצבעה מכרעת למדינה. זהו

הנוהג בכל העולם. אותה הממשלה שנבחרת מטבעה, לאחר שהיא נבחרת,

להיות השלטת גם על מי שיצר אותה. כאשר אראה שעוצרים את ראש הממשלה,

או שר המשטרה, או שר האספקה והקצוב - אגיד שיש שוויון. אני שווה במעלה,

בזכויותי אליהם במדה שאין רשות לעצרני ולערוך חפוש אצלי.

אם חבר כנסת נוסע עם מישהו ועוקבים

אחריו מפריע לו הדבר ומטיל עליו פחד. אני איני פוחד אבל ישנם כאלה

שכן ירחעו. משום כך הממשלה והכנסת הם חפשיים בכל העניינים.

אשר לגופו של עניין: אני חושב שהעניין

עוד לא נגמר. הביאו את הדבר לתשומת לבנו אבל יש לברר מי המוסד ששלח

את האנשים הללו.

היו"ר ד. בר-רב-האי:

על עקרונות החסינות של חברי הכנסת אין וכוח.

אשר לעניין הנידון, קיימות שתי אפשרויות:

(1) לחשוב את "עניין כ"ץ" כגמור; ו(2) להחזיר את העניין לוועדת החסינות.

שנית עלינו לפנות לחבר הכנסת סרלין, היו"ר הקבוע של ועדת החסינות, אשר

תזר בינתיים, ולבקש מסנו לפייהם בהקדם את הפרק הדין בחסינות חברי הכנסת.

ה צ ב ע ה

- 9 - בעד הוודה "ענין כ"ץ" מסדר-היום
- 6 - בעד המשך החקירה ב"ענין כ"ץ"

מ ת ל י ט י ם

להוריד את הענין הקונקרטי של חבר הכנסת כ"ץ מסדר-היום ולסיים בהקדם את הפרק הדרן בחסינות חברי הכנסת.

י. בריהודה: כל זמן שהענין נמצא בדיון לא

דברחי עליו בפומבי, כעח אני

חושב שאני רשאי לדבר על כל הענין ולהעריכו בפומבי.

היו"ר ד. בר-רב-האי: יש לנו כלל שהענינים המתרחשים

בועדות אינם משמשים נושא לדיונים

פומביים.

י. בריהודה: אני מבקש זכות הסתייגות כדי שאוכל

להביא את הענין לכנסת.

ש. כ"ץ: גם אני מבקש לרשום לעצמי הסתייגות.

ה ס ת י י ג ו י ו ת: י. בריהודה

ש. כ"ץ.

ועדת המשנה לעניני העובדים:

הרב נורוק: הוטל עלי לרכז את ועדת המשנה

לעניני העובדים. לדאבוני לא קבל

חבר הכנסת בריהודה את המנוי ואין כל אפשרות לכנס את הועדה. אבקש

למנות חבר אחר במקומו.

י. בריהודה: אבקש לרשום שבמקומה של חברת הועדה

פ. אילניה יבוא חבר הכנסת י. בן-אהרן

והוא גם ימלא את מקומי בועדת המשנה לעניני העובדים.

מ ת ל י ט י ם

שועדת המשנה תהיה מורכבת מהחברים נורוק, ברץ, כ"ץ ובן-אהרון.

יברי הכנסת!

הרב נורוק:

קבלנו הודעה ממערכת "דברי הכנסת" על חשולם
1.100 ל"י עבור 2 הכרכים של "דברי הכנסת".

כן נתבקשו חברי הכנסת לשלם עבור כל חוברת של "דברי הכנסת" אשר אבדה להם
ואשר הם מעוניינים לרכשה מחדש. איני מדבר כאן על הכסף, אבל עצם הדבר
שעלינו לשלם - יש בו עלבון. על הכנסת לספקיץ לחברי הכנסת כל חומר.
בחור חבר פרלמנט קבלתי חמיד אח דברי הפרלמנט בלי כל חשולם. איני יודע
אם מר שרירא עשה זאת על דעה עצמו, או קבל הוראה לדרוש את החשולם הזה.

צ. יהודה:

אני תומך בדעתו של הרב הנורוק שאין לדרוש
חשולם עבור החוברות החסרות.

י. ברי יהודה:

אני מציע שלא נקבל כאן החלטה, אלא שזו תהיה
"הבעת דעה" של כולם. אני מוכן לשלם עבור
כריכת כל החומר שיש בידינו, "רשומות", וכו', ולא רק של "דברי הכנסת".

א. רוזיאל-נאור:

ברצוני לשאול אם ישנה אפשרות לחבר לקבל
את דבריו הערוכים לדפוס, בכמה העתקים,
חמורת חשולם מיוחד אם יש צורך בכך.

מ. רוזטי:

בכל ארץ נוהגים אחרת ביחס לדברי הכנסת.
באנגליה ובצרפת נוהגים לשלם עבור הכריכה
ועבור חוברות חסרות. אנו נעשה כל מה שהועדה החליט. אני מבקש רק
לקחת בחשבון שמצב מלאי הניר בארץ הוא בכל דע, ואנו חוששים שניתקל
במחסור לנפח סטנמלים בעוד כמה חדשים. עלינו לנהל מו"מ עם האוצר על מנת
לקבל דיוויזים לקניית ניר, אחרת נגיע למצב כזה שלא נוכל להדפיס את דברי
הכנסת בעוד שלושה חדשים.

אחת הסיבות לדרישת החשולם עבור החוברות החסרות,

הוא חנוך חברי הכנסת לשמירת חוברותיהם. הכסף לא יעזור לנו לרכוש ניר.
בענין הדפסת דברי חבר אחר בכמה העתקים - דבר
זה נהוג בכל העולם והוא יעשה גם כאן, חמורת חשולם כמובן. כן מסכים המדפיס
הממשלתי לכרוך כל חומר שיפסד לו.

מ. ח. ל. י. מ.

שלאחר שמר רוזטי, מזכיר הכנסת, שמע

2. מכאן חתום ע"י י. ברייהודה, בשם סיעת מפ"ם (דחוף ביוחר)

נבקשכם לדרון ולהחליט באופן דחוף, לפני הבאת חוק הטיס (תיקון),
חש"י למליאת הכנסת, בשאלה דלקמן:

בא-כוח סיעתנו, חבר הכנסת פ. פרמינגר, הציע בוועדה הכלכלית תיקונים
נוספים, מחוץ לאלה שהוצעו ע"י הממשלה. בניגוד גמור לפרוצדורה
המקובלת הוחלט שאין לדרון בתיקונים לסעיפי החוק, אם הממשלה לא
הציעה לפנקם, ואין לכן להרשות אפילו להביא בפני המליאה הסתייגויות
אלה.

החלטה זו איננה חוקית ויש לכן להורות מייד לוועדה הכלכלית על תיקון
המעוות. לא נוכל להסכים למתימחה בצורה כזו וסגירת הדרך להכנסת
תיקונים והסברת נימוקיהם במליאת הכנסת, הרשאית, כמובן, לגופו של
הדבר להחליט בחיוב או בשלילה לפי הבנתה.
נא להזמין לישיבה, שתדון בעניין הנ"ל, את היו"ר הזמני של הוועדה
הכלכלית ואח"כ א. פרמינגר. הננו מחכים לחשובתכם הדחופה".

ברור שלא היה מקום להביא את החוק למליאה לפני

שנדרון בשאלה זו. החבר ברייהודה ביקש ממני לכנס ישיבה מיוחדת אבל

לאחר שנתברר שהחוק לא יובא מיד למליאת הכנסת, הוחלט שהעניין יובא לישיבה
רגילה שלנו. עלינו לשמוע מה בפי חבר הכנסת פרמינגר.

א. פרמינגר: אני דרשתי לדרון בשאר הסעיפים של החוק,

לאחר שהועדה אמרה שאין היא מפכימה לדרון

בהם, הסכמתי לזה אבל דרשתי שכלול את הצעותי כהצעות פורמליות. יחבן

שלגופו של עניין הצעותי אינן מבוססות אבל באופן פורמלי רשאי אני להציען.

איני יכול את הממשלה או הוועדה לקיים דיון, אבל להציע הצעות אני רשאי.

על-כן אני חושב שמה שנעשה בוועדה הכלכלית, נעשה בניגוד לפרוצדורה, ולדעתי

על ועדת הכנסת לחקן את המעוות. אני מבקש להורות לוועדה הכלכלית שיש לי

הזכות להציע כל מיני הצעות נוספות לתיקונים, נוסף להצעת הממשלה.

למרות שהערתי כמה פעמים לא הופיעו הצעותי

בפרטי-כל ואני מבקש, במקרים כאלה, שיורו למוזכרים לרשום סטנוגרמה מלאה.

א. חושי: אני רוצה לקבוע:

(א) לא היה מקום לסגנון המכתב הזה, לא

לחוכנו ולא למכתב כולו, כי הוועדה היא שהחליטה לפנות לוועדת הכנסת ולבקש

הוראה כיצד לנהוג.

(ב) לא היו"ר פעל פה, אלא הוועדה כולה החליטה

(ג) ב"המשמר" פורסם כל העניין עוד טרם

שנערך ברור, ולדעתי זה בניגוד לנוהג הפרלמנטרי.

עכשו לעצם העניין: הצעת חוק לתקון "חוק

הטיס" הובאה לפני מליאת הכנסת והיא העבירה אותה לוועדת הכלכלה, וועדת

הכלכלה סוברה שהיא רשאית לדרון עק על ההצעות שהוגשו לה מטעם הממשלה.

א. חושי:

חוק הטיב כולל מאות סעיפים וועדת

הכלכלה קבלה לדיון אח הצעות שהוגש

למליאת הכנסת. חבר הכנסת פרמינגר בא לישיבת הועדה עם ספר עבודה של

1000 עמודים וחציע תקונים נוספים. כל יתר חברי הועדה לא באו עם

הספר הזה, ואולי גם לא ראוהו מימיהם, ואין זה נכון להציע הצעות

על דברים שיתר החברים אינם מכירים.

לכן החליטה ועדה הכלכלה לפנות לוועת

הכנסת ולשאול אותה כיצד עליה לנהוג.

אם יש לחברי הועדה הצעות נוספות,

הועדה חרוץ עליהן.

הועדה החליטה לבקש מאת השר להכניס

חוק אוריגינלי עברי, ובהקדם האפשרי המחקבל על הדעת, כי כל הועדה

הגיעה למסקנה שהתיקונים הם תיקונים בלבד ואנו זקוקים לחוק עברי.

אני חבר בוועדה הפנים וגם שם דנו

רק באותם הסעיפים של חוק הבחירות אשר חוקנו ע"י הממשלה והובאו

בפני הועדה.

י. קוסוי:

עד כמה שידוע לי, כל היסודות

המשפטיים שלנו מבוססים על דבר

אחד - כל מה שהיה קיים עד כה, - קיים. או שהממשלה מביאה

חוקים חדשים, או שהיא מביאה תקונים לחוק ע"י פקודות, אבל היא אינה

משנה אח כל החוק. אנו מטפלים במעט כל הזמן בחוקים בצורה כזאת.

א. מזור:

כחבר ועדה הכלכלה עלי לומר שהיועץ

המשפטי הודיע לנו שמטפלים כבר בהכנת

"חוק טים" חדש. אשר להוספת הצעות לתקונים ע"י חברי הועדות -

הצעות תקונים כאלה יכולות לפעמים להיות בסתירה לחוקים שונים.

י. בריהודה:

בקשר למכתב שאני חתום עלינו בשם

סיעתי: לא הייתי נוכח בישיבת

ועדה הכלכלה וכתבתי מה שכתבתי על יסוד האינפורמציה שקבלתי מחבר

הכנסת פרמינגר, הממשיך לטעון גם עכשו שהאינפורמציה שלו מדוייקת

ודורש להכניס לפרטיכל כמה וכמה דברים שלא הוכנסו לשם.

נכון אמנם, כפי שאמר חבר הכנסת קוסוי, שהממשלה מבניסח תקונים לחוקים קיימים, או משנה סעיפים. כלומר, מצביעים על סעיף מסוים באופן זמני. אבל יש לי רשות לרצות באופן זמני לתקן גם סעיפים נוספים. אין אחם מחוייבים לקבל את התקונים ואני רשאי להסתייג על החלטכם במליאה. בחוק הטיס ישנם עוד דברים הטעונים תיקון. שם למשל כתוב "ארצות החסות של בריטניה - טנגניקה ופלשתין (א"י)". מדוע לא למחוק את "הפלשתין (א"י)" שאינה קיימת יותר? אם אין אנו מתקנים את זה מתקבל שאנו מסכימים שישנה ארץ חסות הנקראת "פלשתין (א"י)".

אני רוצה גם להגיד לכם שבועדת חוקה, חוק ומשפט נתקבלה הפעול הממשלה לחוקת השפוט הצבאית. בחוק זה יש סעיפים רבים יותר מאשר בחוק הטיס והוא גם מסובך וחשוב יותר וגם יום-יומי יותר. היות והחבר שעל החוק עצמו ישבו זמן רב מדי, הוחלט שבינתיים יתוקנו אותם הסעיפים הדורשים תיקון. בישיבת ועדת המשנה לענין זה הציעו החברים שורה שלמה של תקונים, נוסף להצעות תקונים-מטעם הממשלה, וחלק מהצעות אלו נתקבל וחלק לא נתקבל. ז.א. שאנחנו רשאים להציע הצעות. כאשר הממשלה מציעה לתקן סעיפים, הריהי מניחה על השולחן חוק ולא סעיף, והחוק הוא אשר דורש תיקון. אין אחם יכולים לסגור לי את הדרך להגיש הצעה אלא אם מקצעה אינה שייכת לחוק הנדון.

היו"ר ד. בר-רב-האי: יש שני מיני הצעות חוקים המובאות לכנסת, הצעות המובאות ע"י הממשלה והצעות המובאות ע"י חברי הכנסת. חבר הכנסת פרמינגר יכול להציע לכנסת, בדרך המקובלת, את התקונים שלו. אם נלך בדרך ההגיון של חבר הכנסת בר-יהודה יצא שאם נדון בסעיף מסוים, נניח אונס, בחוק הפלילי, יבוא חבר ויגיד - כיון שאנו דנים בחוק הפלילי אני מציע לתקן את הסעיף הדין בהריגה וכו'. יתכן שאלה הם דברים חשובים מאד אבל אין הם שייכים לסעיף הנדון. אשר ל"פלשתין (א"י)" שם זה מופיע ב"אורדר ין קאונסיל" ובכל מערכת החוקים, ועלינו יהיה למחוק אותו מכל אותם החוקים בהם הוא מופיע. הממשלה הציעה כמה תקונים, על ועדת הכלכלה הוטל לרון בהצעה, היא יכולה להתנגד לתקונים אלה, להוסיף תקונים לתקונים, אבל לא להציע תקון סעיפים אחרים שהממשלה אינה חייבת לתקנם. לי נדמה שיו"ר ועדת הכלכלה והועדה כולה, נהגה נכון.

י. קוסוי (לי. בר-יהודה): אחה הבאה דוגמא מתוקת השפוט הצבאית.

הממשלה באה והציעה שורת תקונים

(י. בר-יהודה: אני הצעתי תקונים שהיא לא הציעה והם נתקבלו). אם חבר רוצה להכניס תקונים נוספים הרי הוא יכול לעשות זאת כשהחוק מובא לקריאה ראשונה. שר המשפטים עונה על הצעה זו ולועדה יש אממכתא פורמלית לדיון. לדעתי אין כל אחיזה פורמלית לדיון.

צ. יהודה: אני רואה בהצעה זו של חברי הכנסת

בר-יהודה ופרמינגר סכנה גדולה

למהלך עבודתנו.

ברדך כלל עלי להודיע לחבר הכנסת

בר-יהודה שכאשר הוא פונה אלי, עליו לפנות בלשון יחיד "אתה" ולא "אתם" כפי שהוא עושה. כאשר אני מדבר, אני עושה זאת בשמי אני.

אני מצטרף לבקשה להביא לחברי הכנסת

יחד עם הצעות התקונים, גם את הסעיפים האורגינליים.

אני מציע לדחות את בקשת חבר הכנסת

פרמינגר.

א. ריאל-נאור: אם מותר להביא השוואות, גם אני רוצה

להביא השואה. בזמנו הביאה הממשלה

לכנסת "חוק למוד חובה". היו בו 8 - 6 סעיפים וכשהוחזר החרתב והתפתח.

אמנם, זה היה חוק חדש, אבל הייתה זכות מלאה לכל חבר להביא את עמדתו.

אשר לדעה שיש הבדל בין חוק ישן וחוק חדש - החוקים הישנים הם חוקים

חולפים בה בשעה שחוק חדש הוא חוק קבוע המחייב את הממשלה לדורות, יותר

מאשר חוק ישן משרידי חוקי המנדט. אם להתחשב במידת החיוב שחוק חדש

מחייב את הממשלה לדורות הבאים, הרי צריך היה לנהוג יתר זהירות בנסות

חוקים חדשים, מאשר בתיקון סעיפים בחוקים ישנים. בחוק החנוך נתקבלו

הצעות, שלדעתי יותר משליש מהן אינן שייכות לחוק החנוך. אותו הרבר היה

בחוק החקציב שהוכנסו בו סעיפים נתיים. הטענה שצריך היה להודיע על הצעה

התקון בוכוח הכללי, אינה מוצדקת. בדיון הכללי מדברים על המסגרת הכללית,

אבל אי אפשר להכנס לפרטים, בפרט אם זה חוק בריטי ש-99% מהחברים אינם

מכירים אותו. זוהי זכותם של החברים להציע הצעות בוועדות - וזוהי שכותק

של הועדה לדחות את ההצעות אם אין הן נראות לה.

היו"ר ד. בר-רב-האי: אין המשל דומה לנמשל. חוק התקציב וחוק החנוך היו שני חוקים חדשים שטפלנו בהם לראשונה, והיתה כמובן אפשרות לחברי ועדה החנוך וועדה הכספים להציע הצעות. אין איש שולל מחברי הכנסת את הזכות להציע הצעות, הוכוח הוא, אם אגב תקונים אשר הממשלה מציעה אותם, יכול חבר להציע תקונים נוספים בסעיפים אחרים.

י. בר-יהודה: המדובר הוא באותם הסעיפים של החוק שהממשלה רוצה להשאירם כפי שהם, ויש לה זכות לרצות זאת, אלא אני רוצה לתקן אותם. איני יכול לחייב אתכם לקבל את התקון אבל אני רשאי לתבוע שיעמידו אותה להצבעה. אשר לטענה שצריך למסור על הצעת תקונים נוספים בקריאה ראשונה - בקריאה ראשונה אין דנים על כל סעיף וסעיף, אלא מעירים רק הערות כלליות. אנחנו, בוועדה התקנון, אמרנו שאין זו הדרך הנכונה להכנס לכל פרט ופרט בדיון הכללי. אפשר לתקן רק בוועדה. ישנו דבר אחד שעליו חוזר חבר הכנסת צבי יהודה בכל פעם (כאן אני אומר "אתה" ולא "אתם"): "זה לוקח זמן". אתה חושב שזה לוקח זמן כי זה נראה לך כבלתי חשוב מלכתחילה, כי השר שלך לא הציע זאת, ואני דורש זאת ודורש להקציב להצעת זמן, כי אני רואה אותה כחשובה.

היו"ר ד. בר-רב-האי: אני רואה לפני שחי הצעות: האחת, לראות את הנוהג של ועדה הכלכלה כנוהג נכון, ושניה, להורות לוועדה הכלכלה שהיא חייבת להביא את הצעותיו של חבר הכנסת פרמינגר למליאת הכנסת.

ה צ ב ט ה

- בעד אשור הנוהג של ועדה הכלכלה - 7
- נ ג ד - 2

מ ח ל י ט י מ

מאשר את הנוהג של ועדה הכלכלה.

י. בר-יהודה: אם ברצוני לערער על החלטה זו למי עלי לפנות?
היו"ר ד. בר-רב-האי: אנו נחדש בהקדם את ישיבות ועדה המשנה לעניני תקנון ואני מציע לך להעמיד שאלה זו כאחת הבעיות